

Ljeto prođe;
Žito smo ožnjeli;
A spasenja još ne nađosmo!

Pričajte vi šta hoćete, ali ja ću ubuduće dobro razmisliti o čemu ću pisati u svojoj Duhankesi. Svašta se u njoj sabralo, nikada nisam pregledao šta sve tamo ima. A nemam ni ključ od duhankese: ko je još čuo za duhankesu sa katancem i ključem!? Ko god hoće, može krišom iz nje izvaditi ili u nju ubaciti šta god hoće. U prošloj Duhankesi objavio sam tekst sa naslovom UZROCI NASILJA. Podsjetiću na poentu tog priloga:

"Ne smije se ignorisati ključna činjenica: Iza svakog nasilja, umjesto uzroka, stoji ...konkretan pojedinac – nasilnik. Nasilnik je čovjek, ubica koji ostaje ubica bez obzira da li je ubio sebe, drugog čovjeka, ili hiljade ljudi. I ni jedno nasilje nikada nije imalo uzrok, nego se uvijek desilo po izboru i odluci nasilnika-ubojice!"

Dakle, ne tražite uzroke ubistvima i zločinima, jer ni jedno ubistvo ni zločin nikada nisu bili nužna posljedica nikakvih uzroka. Svako ubistvo i svaki zločin djelo je konkretnog ubice i zločinca, njegov izbor, njegova odluka. Kada se neki čovjek objesi, o istom užetu vise i ubica i ubijeni!

A samo dvije nedelje kasnije za ovaj tekst Duhankese, iz Las Vegasa, "grada grijeha", stiže potvrda moje teze, da jasnija ne može biti. Htjedoh reći: "Ni crnja, ni strašnija!" ali bolje je ne prizivati zlo. Jer moć zla je daleko veća nego moć dobra, što se vidi već iz bilansa žrtava koji, kako navodi današnji "The New York Times", još uvijek nije konačan: 59 ubijenih, 527 ranjenih!

Sve te ljude, pogodili su kuršumi koje je ispalio samo jedan čovjek, i to za desetak minuta. Prema istom izvoru, ubica je izvjesni Stephen Paddock. Dobrostojeći penzioner od 64 godine sa dovoljno novaca da živi u hotelima, aktivno igra video poker, gubeći znatne sume, redovni posjetilac golf terena, koji, prema izjavi njegovog brata Erica, nije nikada pokazivao interes za vatreno oružje ni sposobnost da ga koristi! Šta znači moć zla, snaga uništavanja! Zamislimo samo kakvu bi tek smrtonosnu žetvu upriličio neki pravi profesionalac u svojim ranim tridesetim, opsjednut vatrenim oružjem i visoko sposoban da go koristi!?

U svakom slučaju, i ovako je magnituda zla dovoljno velika da je u novije vrijeme bio veći samo zločin Andersa Behringa Breivika koji je ubio 77 ljudi, od toga 8 podmetnutom bombom, 69 metcima iz neposredne blizine, gledajući ih u oči, ili pucajući im u leđa dok su bježali. Od njih,

33 (trideset troje) su bili mlađi od 18 godina.

Ontološka superiornost zla je tema s kojom se svijet suočava od pamtivijeka. Čovjeku treba 20 godina da odraste, a može biti usmrćen u sekundi! Najskromnija kuća gradi se mjesecima, stambene zgrade bar godinu, zidanje nekih slavni građevina trajalo je decenijama pa i stoljećima. Ipak, porušene su za tren oka: u Drezdenu i Berlinu, Hirošimi, Nagasakiju, Bagdadu...

Međutim, zlo ima i simboličku moć koja je za pojedince ali i za propagandne sisteme cijelih država, pa i epoha, isto tako neuporedivo veća nego simbolička moć dobra. Veliki inkvizitori, Tomas de Torquemada i Ignacio Loyola, koji su na lomaču poslali desetine hiljada ljudi, mahom žena i djece, i danas su sveci u katoličkom kalendaru; Cortez i Pizzaro, koji su pobili bukvalno milione ljudi tretiraju se kao heroji, jednako kao i tvorci A bombe i piloti koji su ih bacili, jednako kao i Mladić i Karadžić, čak i kao Breivik, koga na Internet portalima mnogi i danas otvoreno nazivaju herojem!?

Sve agencije prenijele su sitnagmu koju je u vezi najnovijeg masakra u Las Vegasu upotrijebio Donald Trump: "act of (pure) evil", što u prevodu prosto znači čin (čistog) zla; zao čin; konačno - zločin! To nije slučajno: po svemu sudeći Stephen Paddock je pucao bez bilo kakvih "viših" ideala. A samo to je zločin! Čisto zlo! Da ih je pobio u ime nekih "viših" misionarskih, konkvistadorskih, političkih i td. ciljeva, ubijanje tolikih ljudi za mnoge ne bi bilo zločin nego herojski čin, a Stephen Paddock bi, po istoj logici afirmacije zla, bio heroj.

Ljeto prođe;

Žito smo ožnjeli;

A spasenja još ne nađosmo!

Nećemo ga ni naći, sve dok zlo u nama ima takvu moć.

Ferid MUHIĆ